

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžik/2/2018
Identifikačné číslo spisu: 1013201211
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1013201211.4

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD., v právnej veci žalobcu: JUDr. E. I.Č., LL.M., bytom v C., G. Č.. X, právne zastúpený: Mgr. Stanislavom Hutňanom, advokátom so sídlom v Bratislave, Kominárska č. 141/2,4, proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 23. apríla 2013, č. 31094/2013-23-II, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2018, č.k. 6S/166/2013-166, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh žalobcu na prerušenie konania z a m i e t a.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2018, č.k. 6S/166/2013-166, m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného z 23. apríla 2013, č. 31094/2013-23-II, v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím z 15. marca 2013, Ev. č.: 208/2013-34-I z r u š u j e a vec v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

III. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde voči žalovanému v rozsahu 100%.

Odôvodnenie

I.
Rozsudok krajského súdu

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 19. apríla 2018, č.k. 6S/166/2013-166, podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 23. apríla 2013, č. 31094/2013-23-II, v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím z 15. marca 2013, Ev.č.: 208/2013-34-I. Žalovaný rozhodnutím z 23. apríla 2013 podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku potvrdil rozhodnutie z 15. marca 2013 ako vecne správne a rozklad žalobcu zamietol. Prvostupňovým rozhodnutím správny orgán postupom podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom

prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z.z.“) žalobcom požadované informácie v celom rozsahu nesprístupnil, nakoľko sa týkali rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva ako medzinárodného súdneho orgánu.

2. Žalobca sa domáhal sprístupnenia cit.: „(...) žiadosti Slovenskej republiky adresovanej Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu o preskúmanie rozsudku Veľkou komorou vo veci Kormoš v. Slovenská republika, a to v celom znení a vrátane všetkých príloh. (...)“.

3. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení článku 26 ods. 1, 4 Ústavy Slovenskej republiky, článku 10 ods. 1, 2, článku 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pravidla 33 ods. 1 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva, ustanovení § 3 ods. 1, § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. ako aj príslušných ustanovení SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

4. Krajský súd považoval za potrebné zaoberať sa otázkou práva na informácie, ktoré je definované v § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z., ktorý v súlade s článkom 26 Ústavy Slovenskej republiky ustanovuje osobný rozsah práva na informácie, v zmysle ktorého má právo na prístup k informáciám „každý“. Z tohto pravidla však existujú výnimky, ktoré síce nepopierajú právo na informácie, ale predpokladajú osobitné vlastnosti žiadateľov a im zodpovedajúci spôsob sprístupnenia informácií. Rovnako upriamil pozornosť na pojem „informácia“, ktorý v zákone č. 211/2000 Z.z. nie je definovaný, preto treba vychádzať z logického výkladu v synergii s týmto zákonom, únijných aktov, odporúčaní Rady Európy a nemalý význam má aj existujúca judikatúra. Podľa názoru krajského súdu pod pojem „informácia“ možno zaradiť dokumenty a záznamy (zápisnice zo schôdzí, texty schválených dokumentov, materiály predložené na rokovaniach, uznesenia, rozhodnutia, nákresy, obrazové dokumenty, kópie listín s požadovanými informáciami, kópie zo spisov a dokumentácie, správa, údaj a pod.). Keďže výpočet príkladov nie je možný, v praxi treba vychádzať vždy z aktuálnej dostupnej judikatúry ako sú rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sž/16/2004, sp.zn. 1SžoNS/1/2006, sp.zn. 2Sžo/19/2008, sp.zn. 5Sži/4/2010, v ktorých Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že podľa obsahu slova je informáciou správa, údaj alebo poučenie, ktoré fyzická osoba alebo právnická osoba odovzdáva inej fyzickej alebo právnickej osobe a dovtedy jej nebola známa. Informácia je základom vzájomného vymieňania údajov, ktoré má za cieľ získanie nového poznania. Zo znenia zákona nemožno vyvodit', že informáciou je aj poskytovanie obsahu spisu alebo rôznych dokumentov a ich kópií o právnych úkonoch (kúpne či iné zmluvy), ktoré sú súhrnom množstva údajov a dojednaní rôznej povahy, požívajúcich rôznu ochranu, voči tretím osobám, ktoré nie sú účastníkmi konania ani subjektmi právnych vzťahov založených uvedenými úkonmi (nie sú zmluvnými stranami). Tiež sa zaoberal pojmom „mať k dispozícii“, čo znamená, že povinná osoba má povinnosť sprístupniť informáciu ktorú drží a s ktorou pracuje, t.j., že povinná osoba má požadované informácie k dispozícii (§ 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z.), s negatívnym vymedzením obmedzenia sprístupnenia informácie alebo nesprístupnenie informácie (§ 11 zákona č. 211/2000 Z.z.).

5. Mal preukázané, že žalobca sa domáhal práva na informácie zaručeného Ústavou Slovenskej republiky, Listinou základných práv a slobôd a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení so zákonom č. 211/2000 Z.z., ktorého ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d/ upravuje obmedzenie práva na slobodný prístup k informáciám s tým, že toto ustanovenie je potrebné na požadovanú informáciu aplikovať, keďže informácia sa týka písomností, ktoré žalovaný zastupujúci Slovenskú republiku predložil Európskemu súdu pre ľudské práva vo veci Kormoš v. Slovenská republika. Z kontextu žiadosti je nepochybné, že ide o písomnosti žalovaného správneho orgánu zastupujúceho Slovenskú republiku v predmetnom konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva, ktoré predložil pre rozhodovacia činnosť Európskemu súdu pre ľudské práva ako medzinárodného súdneho orgánu, preto ich sprístupnenie sa riadi osobitným predpisom. V tejto časti nastupuje Rokovací poriadok Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý v pravidle 33 ods. 1 upravuje pre situáciu dokumentov, ktoré Kancelárii predložia strany, že sú prístupné verejnosti v súlade s opatreniami určenými tajomníkom, pokiaľ predseda komory z dôvodov uvedených v odseku 2 tohto pravidla, z

vlastného podnetu alebo na základe žiadosti niektorej zo strán alebo ktorejkoľvek dotknutej osoby nerozhodne inak. Predmetné pravidlo treba vykladať a aplikovať v spojení s článkom 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého spisy uložené u tajomníka súdu sú prístupné verejnosti, ak predseda súdu nerozhodne inak. Na tomto mieste súd upriamil pozornosť na skutočnosť, že pravidlo 33 ods. 1 Rokovacieho poriadku ako i článok 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd hovoria o prístupnosti dokumentov verejnosti, ale neukladajú žalovanému či už ako strane sporu alebo povinnej osobe podľa zákona č. 211/2000 Z.z. dokumenty sprístupniť. Dokumenty sú prístupné verejnosti v sídle Európskeho súdu pre ľudské práva a z tejto skutočnosti nemožno ani extenzívne vyvodiť záver, že žalovaný ako povinná osoba požadované informácie sprístupní žalobcovi. Žalobca ako občan Európskej únie má právo na sprístupnenie dokumentov v sídle Európskeho súdu pre ľudské práva podľa Rokovacieho poriadku v spojení s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. K otázke viazanosti Slovenskej republiky Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a postavenie Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva k Slovenskej republike, súd v celom rozsahu odkázal podľa § 140 SSP na právny názor súdu vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. februára 2018, č.k. 2S/169/2013-148 (týkajúci sa totožných účastníkov konania, v ktorom sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 23. apríla 2013, č. 31097/2013-23-II, ktorým žalovaný zamietol žiadosť žalobcu o sprístupnenie informácií, v ktorej požadoval „vo veci Matuschka v. Slovenská republika, zaslanie všetkých vyjadrení Slovenskej republiky, ktoré boli zaslané Európskemu súdu pre ľudské práva (ESLP) pred vydaním rozsudku v tejto veci, celom znení, vrátane všetkých príloh.“), v odsekoch 56. a 57. s tým, že Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd je pre Slovenskú republiku záväzný a Rokovací poriadok Európskeho súdu pre ľudské práva je interným predpisom Európskeho súdu pre ľudské práva a týmto nie je Slovenská republika viazaná. Vzhľadom na už vyslovený právny názor súd podporne odkázal aj na vyjadrenie tajomníka Európskeho súdu pre ľudské práva z 18. decembra 2013, predložené žalobcom, z ktorého vyplýva, že sprístupnenie dokumentov možno realizovať len v súlade s pravidlom 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva, pričom žiadna povinnosť v tejto súvislosti nie je uložená žiadnej strane, t.j. ani žalovanému. Potom možno vyvodiť záver, že článok 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ani Rokovací poriadok Európskeho súdu pre ľudské práva neukladajú povinnosť žalovanému sprístupniť vyjadrenia vo veci Kormoš v. Slovenská republika, vedenej na Európskom súde pre ľudské práva, ktoré žalovaný predložil Európskemu súdu pre ľudské práva. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v článku 10 upravuje právo na informácie, ale zároveň v ods. 2 pripúšťa obmedzenia ustanovených zákonmi zmluvných strán, čo v prípade Slovenskej republiky v prejednávanej veci je zákon č. 211/2000 Z.z. v § 11 ods. 1 písm. d/.

6. Krajský súd uzavrel, že kompetencie žalovaného ako povinnej osoby podľa zákona č. 211/2000 Z.z. v prípade obmedzenia prístupu k informáciám týkajúcich sa rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov, zákonodarca vymedzil v § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z., pričom žalovanému ako povinnej osobe nie je daná právomoc posudzovať otázky, ktoré sú v kompetencii tajomníka Európskeho súdu pre ľudské práva podľa pravidla 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva. Zároveň žiaden právny predpis žalovanému ako povinnej osobe, ani inej osobe ako napríklad splnomocnencovi vlády Slovenskej republiky, neukladá povinnosť obrátiť sa na tajomníka Európskeho súdu pre ľudské práva o zaujatie stanoviska vo veci sprístupnenia informácií. Takéto konanie povinnej osoby, podľa názoru súdu, by nebolo sprístupnením informácií, ale išlo by o získavanie (vytvorenie) informácií, ktorými nedisponuje, čo nie je úmyslom ani účelom zákona č. 211/2000 Z.z.

7. Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že správne orgány oboch stupňov dostatočne zistili skutkový stav a vec správne právne posúdili, v konaní správnych orgánov sa nevyskytli vady, ktoré by mali negatívny vplyv na zákonnosť ich rozhodnutí a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. Nevyhovelo tiež návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 100 ods. 1 písm. b/ SSP.

8. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 168 v spojení s § 175 ods. 1 SSP a úspešnému žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal, keďže mu žiadne dôvodne vynaložené trovy

konania nevznikli a žiadne si neuplatnil.

II.

Kasačná sťažnosť

9. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

10. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP) a tiež, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP), sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP) a nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti (§ 440 ods. 1 písm. i/ SSP).

11. Konkrétne namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu v časti o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania s tým, že sa krajský súd navyše odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá vyžaduje konkrétne požiadavky na odôvodnenie takýchto rozhodnutí. V súvislosti s týmto sťažnostným dôvodom žalobca poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2017, sp.zn. 6Cdo/155/2017. Krajský súd sa tiež nevysporiadal s námietkami žalobcu ohľadom nesúladu § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. s Ústavou Slovenskej republiky, a teda či možno základné právo na informácie obmedziť z iných dôvodov ako tých, ktoré sú taxatívne uvedené v čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a či § 11 ods. 1 písm. d/ zákona, respektíve jeho časť „vrátane medzinárodných súdnych orgánov“, je skutočne nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie zamýšľaného cieľa zákonodarcu, t.j. ochrana rozhodovacej činnosti medzinárodných súdnych orgánov, keďže mnohé z informácií týkajúcich sa medzinárodných súdnych orgánov sú verejne dostupné, čím sa nesleduje podstata a zmysel obmedzenia základného práva na informácie. Aj keď obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je nárok na podanie návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky alebo inému orgánu, v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ani odmietnutie takéhoto návrhu nesme byť arbitrárne a musí byť vždy riadne odôvodnené, keď sa súdy musia vždy riadne vysporiadať so vznesenou otázkou ústavnosti právneho predpisu. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Pronina v. Ukrajina. Krajský súd návrh na prerušenie konania vôbec neodôvodnil, respektíve sa o to ani len nepokúsil a tak poprel podstatu a význam návrhu na prerušenie konania. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že súdy sa majú s námietkou protiústavnosti vysporiadať, nakoľko to má priamy vplyv na správne právne posúdenie veci, keď za takejto procesnej situácie obyčajný formalistický odkaz na ústavne konformný výklad právneho predpisu nepostačuje a súdy tak porušujú požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Žalobca ako príklad rozhodnutia, v ktorom sa súd konkrétnym spôsobom vysporiadal s námietkou protiústavnosti právneho predpisu predložil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018, sp.zn. 7Cdo/64/2017. Súdy sú povinné vždy aplikovať ústavne konformný výklad bez ohľadu na to, či účastník predloží všeobecnému súdu návrh na prerušenie konania. To vyplýva z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky. Všeobecné súdy teda nemajú možnosť výberu medzi ústavne konformným výkladom a odôvodnením o ústavnej súladnosti právnej normy, pričom krajský súd v predmetnej veci takýto výklad nevykonal a ani nevysvetlil prečo považuje § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. za súladné s Ústavou Slovenskej republiky.

12. V ďalšej časti žalobca namietal, že krajský súd sa nezaoberal / nevysporiadal

- so stanoviskom Kancelára Európskeho súdu pre ľudské práva z 29. októbra 2014, podľa ktorého žalovanému nič nebráni sprístupniť žalobcom požadované informácie za dodržania podmienok pravidla 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva
- s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedenou už v žalobe a v odvolaní
- s Upovedomením Verejnej ochrankyne práv č.k. 2833/2013/VOP
- s emailom Ministerstva spravodlivosti Českej republiky z 18. februára 2016 a s písomným úvodným stanoviskom Českej republiky vo veci Eremiášová a Pechová v. ČR, ktoré bolo žalobcovi sprístupnené

aj napriek obsahovo zhodnému predmetnému ustanoveniu českého zákona o slobode informácií
- s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. februára 2017, sp.zn. 3Sžo/105/2015.

13. Žalobca poukázal na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uložil krajskému súdu, aby sa riadne zaoberal žalobou žalobcu a odvolacími námietkami, pričom túto uloženú povinnosť zjavne nerešpektoval, keď Najvyšší súd Slovenskej republiky v zrušujúcom uznesení poukazuje na odvoláciu námietku žalobcu, a to stanovisko Kancelára Európskeho súdu pre ľudské práva z 29. októbra 2014, pričom krajský súd sa účelovo odvolával na stanovisko Kancelára Európskeho súdu pre ľudské práva z 18. decembra 2013, ktoré nebolo v tejto veci relevantné. Krajský súd sa aj napriek záväznému pokynu súdu nezaoberal žalobcom poukazovanou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Nakoľko žalobca od žalovaného požadoval informácie z právoplatne ukončeného konania, ktoré boli verejne prístupné v sídle Európskeho súdu pre ľudské práva už počas prebiehajúceho konania, tak žalovaný nemohol obmedziť prístup k týmto informáciám na základe § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z., pričom už len táto skutočnosť postačovala ako dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia, čo však krajský súd neurobil a ani nezodôvodnil prečo. Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 464/2010 tiež vyplýva povinnosť skúmať či požadované informácie, ktoré sú navyše verejne dostupné, môžu objektívne zasiahnuť do rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva, alternatívne, do ďalšieho z legitímnych cieľov taxatívne vymedzených v článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. V súlade s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. februára 2017, sp.zn. 3Sžo/105/2015 postupovala aj Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky v rozhodnutí z 2. marca 2018, č. 37109/2018-42-II, týkajúcim sa prístupu k informáciám medzinárodných súdnych orgánov podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z., pričom žalobca toto rozhodnutie krajskému súdu predložil, avšak tomuto sa nevenoval a neuviedol prečo nie je relevantné. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu je nielen nedostatočné, ale aj nezrozumiteľné a protirečivé, keď krajský súd na jednej strane tvrdí, že zákon č. 211/2000 Z.z. sa na požadovanú informáciu vôbec neaplikuje, pretože sa aplikuje osobitný predpis a na druhej strane tvrdí, že menovaný zákon sa na daný prípad vzťahuje, taktiež na jednej strane tvrdí, že vykoná ústavne konformný výklad § 11 ods. 1 písm. d/ zákona a na druhej strane, že tento zákon sa na daný prípad nevzťahuje, preto nemožno vykonať ani žiadny ústavne konformný výklad § 11 ods. 1 písm. d/. Predmetný rozsudok predstavuje tzv. prekvapivé rozhodnutie, na ktoré nemal žiadnym spôsobom možnosť reagovať, keď krajský súd v rozsudku nezrozumiteľne vylúčil aplikáciu zákona č. 211/2000 Z.z. na prípad žalobcu, aplikácia a relevantnosť ktorého vôbec dovedy nebola sporná a nespochybňoval to ani žalovaný, pričom krajský súd dospel k názoru, že je potrebné namiesto zákona č. 211/2000 Z.z. aplikovať osobitný predpis. Krajský súd takýto právny názor nezaujal vo svojom prvom rozsudku zrušenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky. Prekvapivosť v tejto časti je daná aj tým, že takýto záver neprijal v obdobnej veci ani súd v rozsudku z 21. februára 2018, sp.zn. 2S/169/2013, na ktorý sa krajský súd odvoláva. V prípade, ak bol krajský súd názoru, že je potrebné na vec aplikovať iný právny predpis, než aký bol relevantný dovedy podľa neho aj podľa účastníkov, bol povinný dať účastníkom konania možnosť sa vyjadriť k takémuto postupu a právnenému názoru, pričom krajský súd takto nepostupoval. Rozsudok krajského súdu je vadný aj z dôvodu, že na viacerých miestach obsahuje gramatické a štylistické chyby, na čo už upozornil Najvyšší súd Slovenskej republiky v zrušujúcom uznesení. Je teda zjavné, že krajský súd odôvodneniu opakovane nevenoval riadnu pozornosť a okrem toho, že sa nevenoval podstatným námietkam žalobcu, odôvodnenie obsahuje zjavné chyby relevantne spochybňujúce starostlivé posúdenie žaloby krajským súdom.

14. V ďalšej časti podanej kasačnej sťažnosti žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci zo strany krajského súdu. Predovšetkým namietal, že súd nesprávne a nezrozumiteľne interpretoval článok 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Rokovací poriadok Európskeho súdu pre ľudské práva a nesprávne, nezrozumiteľne a ústavne nekonformným spôsobom interpretoval pojem „rozhodovacia činnosť súdu“ v zmysle § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. Žalobca zdôraznil, že požadované informácie boli a sú verejne dostupné každému v sídle Európskeho súdu pre ľudské práva na základe článku 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd už počas prebiehajúceho konania, pričom napadnuté rozhodnutie sa týkalo informácií z právoplatného konania. Slovenská republika, v mene ktorej koná žalovaný, nepožiadala Európsky súd pre ľudské práva

o obmedzenie prístupu k žalobcom požadovanej informáciám ani z jedného z dôvodov uvedených v pravidle 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva, vrátane z dôvodu záujmu o dosiahnutie spravodlivosti, ktorý je obsahovo totožný z § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. alebo z dôvodu ochrany práv sťažovateľa v danom konaní. Kancelár Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojom stanovisku z 29. októbra 2014 uviedol, že žalovanému nič nebráni sprístupniť informácie zaslané Európskemu súdu pre ľudské práva pri dodržaní vnútroštátneho práva. Žalobcom požadované informácie boli a sú dostupné každému, a teda nielen účastníkom konania, na základe českého zákona č. 106/1999 Zb. o slobodnom prístupe k informáciám obsahujúceho § 11 ods. 4 písm. b/, ktorého znenie je obsahovo zhodné s § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z., z ktorého vychádza aj napadnuté rozhodnutie.

15. Podľa žalobcu na účely § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. je nevyhnutné odlišovať medzi prístupom k informáciám týkajúcich sa rozhodovacej činnosti vnútroštátnych súdov a prístupom k informáciám týkajúcich sa rozhodovacej činnosti medzinárodných súdnych orgánov. Otázku prístupu k informáciám týkajúcim sa vnútroštátnych súdov je upravená v § 97 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z.; pozn. súdu) a v Spravovacom a kancelárskom poriadku (vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z.z.; pozn. súdu), zatiaľ čo vo vzťahu k rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva je táto otázka upravená v článku 40 ods. 2 Dohovoru a pravidle 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva, a vo vzťahu k rozhodovacej činnosti Súdneho dvora Európskej únie v článku 22 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora Európskej únie a v Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie vykladaného s ohľadom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie. Z uvedených právnych predpisov vyplýva, že informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva sú verejne prístupné každému v sídle Európskeho súdu pre ľudské práva už počas prebiehajúceho konania, ibaže prezident príslušnej komory Európskeho súdu pre ľudské práva rozhodne o konkrétnom dokumente inak a základné informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti Súdneho dvora Európskej únie vrátane informácií o prebiehajúcich konaniach, sú dostupné každému v jeho sídle a jednotlivé dokumenty zaslané Súdnemu dvoru Európskej únie sú dostupné verejnosti po právoplatnom ukončení veci na základe Nariadenia č. 1049/2001 a sú sprístupňované priamo Súdnym dvorom Európskej únie. Právny názor krajského súdu, že režim sprístupnenia informácií týkajúcich sa rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva sa neriadi zákonom č. 211/2000 Z.z., ale osobitným predpisom, je nesprávny a absolútne nezrozumiteľný a predstavuje prekvapivé rozhodnutie. Žalobca bol názoru, že sprístupnenie týchto informácií sa riadi práve zákonom č. 211/2000 Z.z. Krajský súd svoj predmetný názor riadne neodôvodnil a tento prijal aj napriek tomu, že takýto záver nevyplýva ani z jazykového ani z teologického výkladu § 11 ods. 1 písm. d/ tohto zákona, pričom je v rozpore s dôkazmi založenými v súdnom spise, a to so sprístupnením obdobných informácií novinárom Ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sprístupnením obdobných informácií Ministerstvom spravodlivosti Českej republiky, so stanoviskom Kancelára Európskeho súdu pre ľudské práva z 29. októbra 2014.

16. Žalobca poukazoval tiež na to, že Slovenská republika sa zaviazala na základe článku 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, že dokumenty zaslané Európskemu súdu pre ľudské práva budú vo všeobecnosti verejne dostupné každému v sídle Európskeho súdu pre ľudské práva už počas prebiehajúceho súdneho konania, a teda neexistuje žiadny legitímny dôvod, aby žalovaný odmietol sprístupniť požadovanú informáciu na základe § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z., keďže je to v rozpore s účelom a predmetom ustanovenia zákona, v rozpore so zásadou ústavne konformného výkladu zákona, ani takýto zákaz vôbec nevyplýva z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ani z Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva, pričom Kancelár Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojom stanovisku uviedol, že žalovanému nebráni Rokovací poriadok Európskeho súdu pre ľudské práva sprístupniť dokumenty zaslané Európskemu súdu pre ľudské práva v súlade s vnútroštátnym právom. Napriek tomu, že žalobca nikdy nevyvodzoval z článku 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd alebo Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva krajským súdom tvrdené závery, krajský súd prekvapivo posudzoval žalobu žalobcu účelovo z uvedeného hľadiska, hoci to nebolo pre vec relevantné. Aj takýmto spôsobom

sa krajský súd vo svojom druhom meritórnom rozsudku vyhol posúdeniu nevyhnutnosti / materiálnemu charakteru obmedzenia žalobcovho základného práva na informácie, ktoré bol povinný skúmať. Krajský súd nielenže nezvolil ústavne konformný výklad § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z., ale spravil presný opak a aplikoval maximálne reštriktívny výklad, ktorý nesledoval žiadny legitímny cieľ, ktorého neexistenciu potvrdil aj samotný žalovaný. Obmedzenie základného práva žalobcu nebolo ani nevyhnutné na ochranu legitímneho cieľa, ktorý ani neexistuje. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. nevzťahuje na právoplatne ukončené súdne konanie, a uvedené ustanovenie má slúžiť iba na obmedzenie informácií z prebiehajúceho súdneho konania, a to poukazom na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Sžo/105/2015, 8Sži/3/2011, 2Sži/8/2012, 2Sži/7/2012. Tento názor potvrdila Generálna prokuratúra Slovenskej republiky vo svojom proteste z 10. augusta 2017, č. VI/Gd 254/17/1000.

17. Žalobca ďalej uvádzal, že nemožno v súlade so zákonom č. 211/2000 Z.z. obmedziť prístup k verejne dostupným informáciám, pretože na ich nesprístupnenie neexistuje aspoň jeden z legitímnych cieľov taxatívne vymedzených v článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ich nesprístupnenie nie je nevyhnutné v zmysle tohto článku, takéto obmedzenie nesleduje podstatu a zmysel podľa článku 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a je v priamom protiklade so základným princípom zákona č. 211/2000 Z.z. - čo nie je tajné, je verejné. Pri aplikácii § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. je potrebné tiež posudzovať či obmedzenie prístupu k žalobcom požadovaným informáciám je nevyhnutné na ochranu niektorého z legitímnych cieľov taxatívne uvedených v článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, čo vyplýva z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 464/2010 ako aj z rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžo/105/2015 a sp.zn. 5Sžo/76/2015. Krajský súd v rozsudku postupoval v rozpore s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj samotného krajského súdu, podľa ktorej na sprístupnení verejne dostupných informácií neexistuje žiadny legitímny cieľ / záujem. Ak by aj legitímny cieľ existoval, obmedzenie k žalobcom požadovaným informáciám nebolo nevyhnutné na ochranu tohto legitímneho cieľa, čo vyplýva najmä z verejného charakteru a dostupnosti požadovaných dokumentov v sídle Európskeho súdu pre ľudské práva, k čomu sa zaviazala Slovenská republika v článku 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Absenciu nevyhnutnosti na obmedzení práva žalobcu na informácie výslovne potvrdil zástupca žalovaného na pojednávaní dňa 14. marca 2018 vo veci sp.zn. 2S/165/2013, na ktorom uviedol, že žalovaný nemá žiadny záujem nesprístupňovať požadované informácie a v prípade, ak by mu zákon č. 211/2000 Z.z. ukladal povinnosť skúmať nevyhnutnosť obmedzenia práva na informácie, tak by žalobcovi požadované informácie sprístupnil. Zákon č. 211/2000 Z.z. pritom túto povinnosť žalovanému ukladá, čo vyplýva z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Krajský súd teda § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. interpretoval ústavne nekonformným spôsobom, nakoľko

- poprel zmysel a účel predmetného ustanovenia, ktorým je ochrana pred neprimeraným zasahovaním do rozhodovacej činnosti súdov,
- neprihliadal na podstatu a zmysel obmedzenia základného práva na informácie (článok 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky),
- obmedzil základné právo na informácie upravené v § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. nad mieru nevyhnutnú v demokratickej spoločnosti (článok 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) na dosiahnutie zamýšľaného cieľa zákonodarcu, pretože žalobca požadoval od žalovaného verejne dostupné informácie, ku ktorým sám žalovaný nepovažoval za potrebné obmedziť prístup zo strany Európskeho súdu pre ľudské práva,
- obmedzil žalobcovi prístup k informáciám, ktoré by žalobca získal, ak by vycestoval do sídla Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojom voľnom čase a za vlastné finančné prostriedky.

18. V závere kasačnej sťažnosti žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie prerušil a postúpil Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na zaujatie stanoviska o súlade § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. s článkom 26 ods. 4 a článkom 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (prípadne s jej inými článkami) a s článkom 19 ods. 3 Paktu. Svoj návrh odôvodnil tým, že § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. obmedzuje základné právo na informácie v prospech dôvodu, ktorý nie je uvedený v článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a článku 19 ods. 3 Paktu. Ustanovenie §

11 ods. 1 písm. d/ menovaného zákona nie je nevyhnutné na dosiahnutie zamýšľaného cieľa zákonodarca - ochrany rozhodovacej činnosti medzinárodných súdnych orgánov, pretože pri jeho jazykovom (doslovnom) výklade obmedzuje všetky informácie týkajúce sa medzinárodných súdnych orgánov bez akejkoľvek proporcionality napriek tomu, že mnohé z informácií týkajúcich sa medzinárodných súdnych orgánov sú verejne dostupné. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 15/98, PL. ÚS 1/09 a nález Ústavného súdu Českej republiky Pl. ÚS 2/2010.

19. Záverom žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým správny rozhodnutím zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

20. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril podaním z 8. januára 2019.

21. Poukázal na to, že aj v prípade ak by Ústavný súd Slovenskej republiky v súčasnosti konštatoval rozpor § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. s článkom 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, žiadnym spôsobom by sa to nedotklo zákonnosti preskúmaného rozhodnutia žalovaného, ktoré by i v takom prípade bolo vydané v súlade s platným a účinným ustanovením zákona v čase jeho vydania. K námietkam žalobcu, ktoré predniesol v konaní a ktorými sa krajský súd v napadnutom rozsudku nevysporiadal, žalovaný poukázal na § 134 ods. 1 SSP, podľa ktorého je súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby a uviedol, že dôvody a námietky, ktoré žalobca predniesol v kasačnej sťažnosti neboli predmetom žaloby, a teda ak by krajský súd podrobil preskúmané rozhodnutie preskúmaniu z dôvodov, ktoré neboli súčasťou žaloby, práve týmto postupom by porušil zákon. Rozhodnutie žalovaného bolo vydané 29. apríla 2013 a nebolo možné ho preskúmať s ohľadom na upovedomenie verejnej ochrankyne práv, stanovisko Kancelára Európskeho súdu pre ľudské práva, či e-mail Ministerstva spravodlivosti Českej republiky, ktoré boli vyhotovené niekoľko mesiacov, respektíve rokov po vydaní preskúmaného rozhodnutia a po podaní žaloby na súd.

22. K ustálenej rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri výklade § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z., na ktorú poukazoval žalobca, žalovaný uviedol, že napadnutý rozsudok krajského súdu je v súlade so skutočným zmyslom a podstatou rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. V súvislosti s ustanovením § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. v jeho pôvodnom znení sa v aplikačnej praxi vyvinul spor, čoho následkom bola jeho zmena spočívajúca v tom, že od 1. januára 2012 sa sprístupňujú všetky súdne rozhodnutia, vrátane procesných rozhodnutí a bez ohľadu na to, či sú právoplatné. Žalovaný sa vyjadril k jednotlivým rozhodnutiam, na ktoré poukazoval žalobca. K rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8SŽi/3/2011 žalovaný uviedol, že obmedzenie prístupu k informáciám, týkajúcim sa rozhodovacej činnosti súdu, teda k obsahu celého súdneho spisu vrátane vyjadrení účastníkov konania, je potrebné považovať za primerané, keďže všetky rozhodnutia vydané v konkrétnom konaní sa musia sprístupniť, čím je zabezpečená verejná kontrola výkonu súdnej moci. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5SŽi/1/2011 žalovaný skonštatoval, že z neho možno vyvodiť záver, že na rozdiel od procesných rozhodnutí, rozhodnutia vo veci samej je potrebné vždy sprístupniť. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3SŽi/7/2009 žalovaný uviedol, že z neho vyplýva, že z logického a systematického výkladu § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. vyplýva, že pojmom „informácie o rozhodnutí“ sa rozumie informácie o rozhodnutí vo veci samej a nie čiastkové procesné rozhodnutia vydané v priebehu procesu, ktorých vydaním sa konanie nekončí, ale práve naopak pokračuje ďalej.

23. Žalovaný sa nestotožnil s námietkou žalobcu, že požadované informácie sú každému dostupné podľa článku 40 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, lebo priamo článok 40 ods. 2 tohto dohovoru umožňuje predsedovi súdu rozhodnúť inak, teda tak, že konkrétne spisy v konkrétnom prípade nebudú prístupné verejnosti. K pravidlu 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské

práva žalovaný uviedol, že nie je možné, aby došlo k sprístupneniu, respektíve nesprístupneniu informácií zo strany žalovaného podľa zákona č. 211/2000 Z.z. na podklade toho, či došlo alebo nedošlo k obmedzeniu prístupu k spisu podľa článku 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, respektíve pravidla 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva. Okrem praktickej okolnosti, a to lehoty na vybavenie žiadosti podľa zákona č. 211/2000 Z.z., ide i o ďalšiu okolnosť, a síce kým nikto nežiadal o prístup k spisu, nebol dôvod, aby došlo k rozhodnutiu o obmedzení prístupu k nemu. Až keby nejaká osoba požiadala o prístup k spisu Európskeho súdu pre ľudské práva podľa článku 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, až na základe takejto žiadosti by mohlo dôjsť k obmedzeniu prístupu k dokumentom alebo k spisu. A teda i prípadné zistenie, že nedošlo k obmedzeniu prístupu k spisu podľa článku 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, respektíve podľa pravidla 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva neznamena, že by k tomu nedošlo, ak by niekto požiadal o prístup k tomuto spisu. Žalovaný poukázal aj na vyjadrenie Európskeho súdu pre ľudské práva z 18. decembra 2013, na žiadosť C. G., zástupkyne Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva, podľa ktorého ani článok 40 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ani pravidlo 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva nezakladajú záväzok či povinnosť Slovenskej republiky sprístupňovať fotokópie dokumentov a vyjadrení predložených Európskemu súdu pre ľudské práva.

24. Žalovaný uviedol, že úlohou povinných osôb pri rozhodovaní o žiadosti o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. je skúmať len to, či požadovanú informáciu je možné sprístupniť, alebo ju nie je možné sprístupniť z dôvodu podľa § 8 až § 11 tohto zákona. V preskúmvanej veci žalovaný dospel k záveru, že na požadovanú informáciu sa vzťahuje obmedzenie prístupu k informáciám podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona a ďalšie skúmanie, či toto obmedzenie je v záujme ochrany nezávislosti a nestrannosti súdnej moci, nezasahovania do práv a slobôd iných, nemožnosti ohroziť bezpečnosť štátu, verejný poriadok ani verejný záujem či mravnosť, žalovaný nebol povinný realizovať. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na krátke lehoty na vybavenie žiadosti o sprístupnenie informácií, ktorých zmeškanie má za následok nastúpenie fikcie vydania zamietavého rozhodnutia podľa § 18 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z.z., čomu je prispôsobená aj úprava obmedzení prístupu k informáciám, ktoré sú v tomto stanovené formálne. Žalovaný pre porovnanie poukázal na nariadenie č. 10499/2001, v ktorého článku 5 ods. 2 je na rozdiel od zákona č. 211/2000 Z.z. vyjadrené obmedzenie prístupu k informáciám materiálne, a teda orgány odmietnu prístup k dokumentu v prípade, keď by sa jeho zverejnením porušila ochrana súdneho konania a právneho poradenstva, pokiaľ nepreváži verejný záujem na jeho zverejnení. Nie je možné žiadnym korektným výkladom dospieť k záveru, že zákon č. 211/2000 Z.z. pri požiadavke na sprístupnenie informácií týkajúcich sa rozhodovacej činnosti súdu vyžaduje od povinnej osoby iné skúmanie ako to, ktoré výslovne vyplýva zo samotného § 11 ods. 1 písm. d/ zákona a prijatie záveru, že v prípade právoplatne skončeného konania nie je daný dôvod nesprístupnenia informácie podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona prekračuje hranice výkladu práva.

25. Na záver svojho vyjadrenia žalovaný požiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky na prejednanie veci nariadil pojednávanie s ohľadom na skutočnosť, že rozhodnutie súdu v tejto veci môže zásadným spôsobom ovplyvniť rozhodovaciu prax súdov pri výklade § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. a klásť na súdy ako povinné osoby aplikujúce zákon č. 211/2000 Z.z. nesplniteľné nároky, ktoré môžu mať zásadné dôsledky na schopnosť súdov plniť svoju primárnu funkciu.

26. Vyjadrenie žalovaného bolo doručené žalobcovi dňa 23. apríla 2019 na vedomie.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie predchádzajúce jeho vydaniu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

28. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

29. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

30. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

31. Podľa § 6 ods. 2 písm. a/ SSP správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách;

32. Podľa § 177 ods. 1 SSP správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

33. Podľa § 178 ods. 1 SSP žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

34. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 23. apríla 2013, č. 31094/2013-23-II v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím z 15. marca 2013, Ev. č.: 208/2013-34-I. Žalovaný rozhodnutím z 23. apríla 2013 podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku potvrdil rozhodnutie z 15. marca 2013 ako vecne správne a rozklad žalobcu zamietol. Prvostupňovým rozhodnutím správny orgán postupom podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. žalobcom požadované informácie v celom rozsahu neprístupnil, nakoľko sa týkali rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva ako medzinárodného súdneho orgánu.

35. Podľa článku 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) Výsoké zmluvné strany priznávajú každému, kto podlieha ich jurisdikcii, práva a slobody uvedené v Hlave I tohto Dohovoru.

36. Podľa článku 10 ods. 1 Dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

37. Podľa článku 10 ods. 2 Dohovoru, výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

38. Podľa článku 40 ods. 2 Dohovoru, spisy uložené u tajomníka súdu sú prístupné verejnosti, ak predseda súdu nerozhodne inak.

39. Podľa článku 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

40. Podľa článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

41. Podľa článku 13 ods. 2 Ústavy slovenskej republiky, medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom.

42. Podľa článku 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

43. Podľa článku 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

44. Podľa článku 26 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

45. Podľa článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

46. Podľa článku 26 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.

47. Podľa článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

48. Podľa článku 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

49. Zákon č. 211/2000 Z.z. upravuje podmienky postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám (§ 1).

50. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

51. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

52. Podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. v znení účinnom od 1. januára 2012 do 31. decembra 2015, povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak sa týka rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov alebo orgánu činného v trestnom konaní okrem informácie, ktorá sa sprístupňuje podľa osobitného predpisu, 24) (§ 82a ods. 5 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 33/2011 Z.z.; § 55m ods. 5 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení zákona č. 220/2011 Z.z.; pozn. pod čiarou) rozhodnutia policajta v prípravnom konaní podľa druhej časti druhej hlavy piateho dielu Trestného poriadku a informácie o vznesení obvinenia vrátane opisu skutku, ak ich sprístupnenie nezakazuje zákon alebo ak ich sprístupnenie neohrozuje práva a právom chránené záujmy;

53. Podľa § 12 zákona č. 211/2000 Z.z. všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod neprístupenia.

54. Najvyšší súd z obsahu súdneho ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovaného mal preukázané, že:

- žalobca mailovým podaním z 13. marca 2013 požiadal žalovaného podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o sprístupnenie „(...) žiadosti Slovenskej republiky adresovanej Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu o preskúmanie rozsudku Veľkou komorou vo veci Kormoš v. Slovenská republika, a to v celom znení a vrátane všetkých príloh. (...)”.

- rozhodnutím z 15. marca 2013, Ev. č.: 208/2013-34-I., prvostupňový správny orgán predmetnej žiadosti žalobcu nevyhoviel s odôvodnením, že žiadané informácie sa týkajú rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva ako medzinárodného súdneho orgánu a následným poukazom na § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z.

- rozhodnutím z 23. apríla 2013, č. 31094/2013-23-II, žalovaný ako správny orgán príslušný rozhodovať o rozklade zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 15. marca 2013.

55. Na úvod najvyšší súd uvádza, že základom interpretácie a aplikácie článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Ústavný súd Slovenskej republiky princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore cit.: „(...) V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasťou okrem iných stelesnené princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodiť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôraz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorým boli priznané.” (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. septembra 1999, sp.zn. I. ÚS 17/1999, zhodne tiež z 13. októbra 1999, sp.zn. I. ÚS 44/1999). Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky tiež kladie dôraz, že v súlade s článkom 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky s uplatňovaním princípu právnej istoty v právnom štáte sa spája požiadavka všeobecnosti, platnosti, trvácnosti, stability, racionálnosti a spravodlivého obsahu právnych noriem; medzi ústavné princípy vlastné právnomu štátu patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov, ako aj zásada primeranosti, respektíve proporcionality (m. m. PL. ÚS 1/04). Z článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (článok 7 Ústavy Slovenskej republiky) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právnymi záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

56. Z hľadiska ústavného (a tiež systematického) možno subsumovať právo na informácie pod kategóriu základných práv a slobôd prvej generácie, ktoré sú z hľadiska slovenského ústavného práva zaradené v Treťom oddiele, Druhej hlavy Ústavy Slovenskej republiky a nazvanom „Politické práva”. Základné právo na informácie v zmysle článku 26 Ústavy Slovenskej republiky je nevyhnutné vykladať v kontexte demokratického a právneho charakteru štátu, ktorý je ako jeden zo základných princípov formulovaný v článku 1 ods. 1 ústavy. Uvedené základné právo predstavuje spolu s právom na slobodu prejavu ústavnú

záruku na existenciu slobodnej tvorby a výmeny názorov, ideí, poznatkov či informácií bez ohľadu na ich význam, účelnosť či obsah. Takto sledovaný účel základného práva na informácie sa pritom nepremieta len do roviny slobody vytvárania a sprostredkovania názorov vo vzťahu k veciam verejným, kde je súvislosť s hodnotami demokratického štátu zjavná, ale naopak, má výrazne širší dosah dotýkajúci sa rozmanitých sfér života jednotlivcov aj spoločnosti (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. januára 2011, PL. ÚS 1/09). Z ústavnej definície vyplýva, že právo na informácie má tri zložky, a to vyhľadávanie, prijímanie a rozširovanie informácií. Pri bližšej analýze sa dá dospieť k názoru, že ide o tri relatívne samostatné zložky práva na informácie. Vyhľadávanie informácií je vlastne zisťovanie, či v oblasti záujmu toho, kto informácie vyhľadáva, informácie vôbec existujú, aké a kde sa nachádzajú. Nejde teda ešte o samotné informácie, ale o informáciu o informácií. Prijímanie informácií je získanie informácie do vlastnej dispozičnej sféry tak, aby mohla byť subjektom pre vlastnú potrebu, ako aj pre potrebu iných spracovaná. Získanie informácie sa môže uskutočňovať tak zmyslovými orgánmi, ako aj rôznymi technickými prostriedkami, akými sú za súčasného stavu zvukové, obrazové, ako aj zvukovo-obrazové záznamy, ale aj akýmkoľvek iným spôsobom. Rozširovanie informácií je akýkoľvek spôsob odovzdania prijatej informácie ďalšiemu subjektu, respektíve ďalším subjektom (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 26. apríla 2001, sp.zn. I. ÚS 57/00). K samotnému obsahu informácií Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí zo 16. júna 1999, sp.zn. II. ÚS 10/99 uviedol, že Ústava Slovenskej republiky prostredníctvom práva na informácie vytvára tri skupiny informácií. Prvú predstavujú informácie, ktoré štátne orgány a orgány územnej samosprávy musia predložiť oprávneným osobám. Druhú skupinu tvoria informácie, ktoré štátne orgány ani iné orgány verejnej moci nemusia predložiť oprávneným osobám, ale musia strpieť prístup k nim, ak oprávnené osoby uplatnia svoje právo na informácie. Tretiu skupinu informácií tvoria informácie, ktoré nemožno zverejniť, pretože ide o informácie podliehajúce úprave článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Tiež dodal, že Ústava Slovenskej republiky neobmedzuje právo na informácie z hľadiska predmetu tohto práva, teda neustanovuje pozitívny výpočet informácií, ktoré oprávnená osoba môže vyhľadávať, prijímať a rozširovať, ani neurčuje negatívny výpočet informácií, ktoré nemožno vyhľadávať, prijímať a rozširovať. Predmetom práva na informácie môžu byť všetky informácie, pokiaľ nejde o informácie podliehajúce obmedzeniu článkom 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

57. V súvislosti s obmedzením práva na informácie najvyšší súd uvádza, že toto je možné výlučne za splnenia troch podmienok, a to zákonnosti (zásah do tohto práva možno vykonať len na základe zákona a v súlade s ním), legitímnosti cieľa (Ústava Slovenskej republiky taxatívne vymenúva dôvody obmedzenia práva na informácie) a nevyhnutnosti zásahu v demokratickej spoločnosti. Ústavný súd Slovenskej republiky v tomto zmysle uvádza, že cit.: „(...) Ústava podľa čl. 26 zaručuje osobitnú ochranu slobody prejavu aj práva prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie. Okrem všeobecných podmienok, ktoré sa pri obmedzovaní všetkých základných práv a slobôd musia dodržať podľa čl. 13 ústavy, sloboda prejavu a právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie sa môže obmedziť, iba ak sa splnia osobitné podmienky podľa čl. 26 ods. 4 ústavy. Obmedzenie práva na informácie v súlade s ústavou je dovolené len vtedy, ak sa splní formálna podmienka zákona a dve kumulatívne materiálne podmienky. Ústava za nijakých okolností nedovoľuje upustiť od splnenia všetkých troch podmienok obmedzenia slobody prejavu a práva na informácie. Formálna podmienka znamená, že obmedzenie prijme národná rada v právnom predpise so silou zákona. Termínom „zákon“ sa neoznačuje jeden všeobecne záväzný právny predpis so silou zákona, ale neurčitý počet všeobecne záväzných právnych predpisov s definovaným stupňom právnej sily (II. ÚS 28/96). ... Prvou materiálnou podmienkou je požiadavka, aby obmedzenie slúžilo na ochranu práv a slobôd iných alebo sa ním musí chrániť bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie alebo mravnosť. Na splnenie prvej materiálnej podmienky stačí preukázanie existencie jedného z citovaných záujmov. Druhou materiálnou podmienkou je podmienka nevyhnutnosti prijatia obmedzenia.“ (PL. ÚS 15/98).

58. Na úseku slobodného prístupu k informáciám zákonodarca zákonom č. 211/2000 Z.z. v § 8 až § 11 zaviedol inštitút obmedzenia prístupu k informáciám formou legislatívneho vymedzenia prípadov tohto obmedzenia. Jedná sa o ochranu utajovaných skutočností (§ 8), ochranu osobnosti a osobných údajov (§ 9), ochranu obchodného tajomstva (§ 10), ďalšie obmedzenia prístupu k informáciám (§ 11). Tieto obmedzenia je nutné chápať v kontexte na ne nadväzujúceho § 12, v ktorom zákonodarca zaviedol tzv.

princíp selekcie, podľa ktorého všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia. Cez uvedené ustanovenie sa skúma materiálny charakter obmedzenia prístupu k informáciám. Jeho obsahom je požiadavka, aby oprávnené obmedzenie práva na informácie bolo uplatnené vždy čo v najmenšom rozsahu; naplňuje a zároveň garantuje požiadavku minimalizácie zásahu do základných práv a slobôd. Na tomto mieste najvyšší súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 29. júla 2009, sp. zn. 1As/98/2008 podľa ktorého cit.: „(...) Žadateľ o informáciu má nepochybné právo žadať o informácie v libovolnom rozsahu - t.j. napríklad vyžádať si i kópiu celého správneho spisu. Je však povinnosťou povinného subjektu overiť, zda požadovaný materiál neobsahuje informácie, na ktoré sa vzťahujú zákonné omešenie. To má pak nutně za následek prověření jednotlivých součástí poskytovaného spisu z hlediska jejich kompatibility se zákonnými limity práva na informace.“

59. Najvyšší súd považuje, aj v kontexte predchádzajúceho bodu 58, ďalej za potrebné uviesť, že jednotlivé zákonné obmedzenia práva na informácie je nutné vykladať reštriktívne. To znamená, že právo na informácie vo svojich podobách (bod 56) podlieha výnimkám (§ 8 až § 11 zákona č. 211/2000 Z.z.), ktoré však musia byť úzko interpretované, pričom nevyhnutnosť každého obmedzenia musí byť riadne a presvedčivo preukázaná. Overenie tejto „nevyhnutnosti“ v demokratickej spoločnosti znamená zaoberať sa v prvom rade otázkou, či takýto zásah je odôvodnený „naliehavou spoločenskou potrebou“, či zásah bol primeraný sledovanému legitímnemu cieľu a či dôvody, z ktorých orgány verejnej správy vychádzali pri obmedzení práva na informácie sú relevantné, dostatočné a presvedčivo zistené (v tomto zmysle pozri napríklad rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Klein proti Slovenskej republike, 2006, prípadne Nilsen a Johnsen proti Nórsku, 1999). Z uvedeného je zrejmé, že vždy je nutné jednoznačne zistiť nevyhnutnosť a konkrétne dôvody vedúce k obmedzeniu práva na informácie a posúdiť, či by obmedzením tohto práva nedošlo k neprimeranému ohrozeniu záujmov chránených inými predpismi, alebo zásahu do práv iných osôb. Orgány verejnej správy zároveň boli povinné skúmať, či v súvislosti s podanou žiadosťou o poskytnutie konkrétnej informácie neexistovali menej drastické, či šetrnejšie prostriedky ako obmedziť základné práva tak, aby sa účel obmedzenia podarilo ešte naplniť. Právna norma nemá obmedzovať základné práva a slobody viac, než je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa. Orgány verejnej správy v posudzovanej veci sa teda mali zaoberať možnosťou či neexistujú nejaké iné možnosti, ktorými by požadované informácie sprístupnili a zároveň by chránili ústavnú hodnotu (verejný záujem na ochrane informácií verejného poriadku, bezpečnosti štátu a pod.). Teda pred samotným rozhodnutím o nesprístupnení informácií, ktoré je zásahom do práva na sprístupnenie informácií je potrebné zvážiť, či existuje iný prostriedok, ktorý by rovnako chránil uvedenú ústavnú hodnotu, ale zároveň by aj sprístupnil žiadané informácie. Z tohto dôvodu námietka žalovaného spočívajúca v tom, že zákon č. 211/2000 Z.z. má pomerne krátke lehoty pre vybavenie žiadostí o sprístupnenie informácií, s ktorých zmeškaním sú spojené vážne následky (nastúpenie fikcie doručenia) a tomu je prispôsobená aj úprava obmedzení prístupu k informáciám, ktoré sú v zákone stanovené formálne s tým, že pri takto formálne vyjadrených dôvodoch obmedzenia prístupu k informáciám nie je namieste skúmanie otázok, či sprístupnením informácií je možné zasiahnuť do nezávislosti a nestrannosti súdnej moci, do práv a slobôd iných, ohroziť bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejný záujem či mravnosť, je nedôvodná.

60. Uvedené potvrdzuje aj samotné znenie zákona č. 211/2000 Z.z., ktoré v úvode dotknutého ustanovenia § 11 ods. 1 [v znení cit.: „Povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak (...)“] umožňuje povinnej osobe vzhľadom na charakter žiadanej informácie vybrať si pri svojom rozhodovaní buď možnosť nesprístupnenia informácie oprávnenej osobe, alebo jej poskytnutie v obmedzenom rozsahu a nie bez ďalšieho informáciu nesprístupniť bez toho, aby skúmala, či neexistujú iné alternatívy, ktoré chránia účel (zachovanie autority a nestrannosti súdnej moci) s rovnakou intenzitou, ale menej obmedzujú právo na informácie.

61. Aj vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti (body 57 - 60) najvyšší súd ďalej poukazuje na to, že znenie zákona č. 211/2000 Z.z. v dotknutom ustanovení § 11 ods. 1 dáva povinnej osobe možnosť obmedzenia, alebo nesprístupnenia požadovanej informácie v plnom rozsahu aj v prípade týkajúceho sa cit.: „(...) rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov alebo orgánu činného v

trestnom konaní okrem informácie, ktorá sa sprístupňuje podľa osobitného predpisu, rozhodnutia policajta v prípravnom konaní podľa druhej časti druhej hlavy piateho dielu Trestného poriadku a informácie o vznesení obvinenia vrátane opisu skutku, ak ich sprístupnenie nezakazuje zákon alebo ak ich sprístupnenie neohrozuje práva a právom chránené záujmy;" Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že pod pojmom „rozhodovacia činnosť“ je potrebné v širšom slova zmysle rozumieť kompetenciu súdnych orgánov konať a rozhodovať v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, v správnom súdnictve o preskúmaní zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosti rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon (článok 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). V užšom slova zmysle sa pod týmto pojmom rozumie konanie a rozhodovanie súdu v konkrétnej právnej veci, t.j. od začatia konania (na základe návrhu alebo bez návrhu), cez jednotlivé procesné úkony, procesné čiastkové rozhodnutia, až po rozhodnutie vo veci samej. Pôjde najmä o procesné pravidlá vedenia konania (procesné úkony účastníkov konania alebo procesné rozhodnutia, vydané v priebehu súdneho konania, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej) a rozhodnutia súdu v konkrétnej právnej veci. Za uvedené procesné úkony alebo procesné rozhodnutia možno považovať napríklad vyjadrenie účastníkov konania, ustanovenie tlmočníka, znalca, opatrovníka, rozhodnutie o námietke zaujatosti, ktorých spoločným znakom je, že nejde o rozhodnutia konečné, ale po ich vydaní konanie pred súdom pokračuje (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. októbra 2009, sp.zn. 3SŽi/7/2009, prípadne z 15. decembra 2011, sp.zn. 5SŽi/1/2011). Z konštrukcie tohto zákonného ustanovenia je teda zrejmé, že menovaný zákon nerozlišuje postup pri poskytovaní informácií týkajúcich sa rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov (tu Európsky súd pre ľudské práva) v čase prebiehajúceho konania a v čase, kedy je konanie právoplatne skončené. Vzhľadom však na charakter súdneho konania v neukončenej veci bude sprístupnenie informácií v takomto štádiu skôr výnimkou, čo možno odôvodniť garanciou nezávislosti súdnictva a vylúčením „paralelného procesu“ na verejnosti a súčasne po dôkladnom zvážení všetkých okolností týkajúcich sa žiadanej informácie. Po právoplatnom skončení veci však už poskytnutím informácie z takto skončeného konania nemôže k zásahu do nezávislosti súdnictva v zásade dôjsť, nakoľko účel, na ktorom je založený § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. (zachovanie autority a nestrannosti súdnej moci) touto právoplatnosťou zanikol. Preto v takomto štádiu konania bude práve naopak nesprístupnenie informácií predstavovať výnimku, ktorej prípadnú existenciu bude povinná osoba povinná vo vzťahu ku konkrétnemu verejnemu záujmu riadne preukázať a zároveň presvedčivo odôvodniť. V tomto smere súd bez ďalšieho odkazuje na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijaté v rozsudku z 22. februára 2017, sp.zn. 3SŽo/105/2015, prípadne z 23. januára 2019, sp.zn. 3SŽik/1/2018, s ktorými sa síce stotožňuje, avšak považoval za potrebné niektoré z neho plynúce závery bližšie rozviesť. Najvyšší súd zastáva názor, že aj vzhľadom na charakter požadovanej informácie (žiadosti Slovenskej republiky adresovanej Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu o preskúmanie rozsudku Veľkou komorou vo veci Kormoš v. Slovenská republika, a to v celom znení a vrátane všetkých príloh) žalovaný mohol žalobcovi sprístupniť aspoň časť uvedených dokumentov, ak nie dokument celý, nakoľko nie je dôvodné sa domnievať, že by celý text podaní, ktoré boli predmetom žiadosti o sprístupnenie informácií, bol takého charakteru, že by ich nesprístupnenie prichádzalo do úvahy v celom rozsahu.

62. Vo vzťahu k príslušným článkom Dohovoru ako aj k nim prislúchajúcemu Rokovaciemu poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva, najvyšší súd uvádza, že základné práva a slobody upravené v Prvej hlave Dohovoru majú priamy účinok, čo znamená, že sa ich môžu priamo domáhať účastníci konania pred vnútroštátnym orgánom (teda aj súdom). Článok 40 ods. 2 Dohovoru je z hľadiska systematického obsiahnutý v Druhej hlave nazvanej „Európsky súd pre ľudské práva“ a upravujúcej predovšetkým inštitucionálne a procesné otázky tohto súdu a konania pred ním. Článok 40 ods. 2 Dohovoru bližšie vykonáva pravidlo 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva, avšak nakoľko sa jedná o interný akt tohto súdu, na účely tohto konania na úseku slobodného prístupu k informáciám nie je relevantný. Pre žalovaný správny orgán a v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. vystupujúci v pozícii povinnej osoby nie je tento interný akt Európskeho súdu pre ľudské práva záväzný. Aplikácia článku 40 ods. 2 Dohovoru v spojení s pravidlom 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva by bola relevantná v prípade, ak by sa oprávnená osoba so žiadosťou o sprístupnenie informácie obrátila na príslušný orgán Európskeho súdu pre ľudské práva. Pokiaľ sa však oprávnená osoba s takouto

žiadost'ou obrátila na vnútroštátny orgán majúci postavenie povinnej osoby, ktorá je zároveň pôvodcom žiadanej informácie (§ 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z.), rieši sa legalita žiadosti o sprístupnenie informácií na úrovni vnútroštátnej, a to primárne v režime zákona č. 211/2000 Z.z. V tomto konkrétnom prípade zároveň povinná osoba chráni záujem tretieho subjektu (Európskeho súdu pre ľudské práva) a pokiaľ článok 40 ods. 2 Dohovoru v spojení s pravidlom 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva deklaruje prístupnosť spisov verejnosti, za predpokladu, že predseda komory z dôvodu ochrany morálky, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo ak je to v záujme maloletých alebo ochrany súkromného života strán, alebo v rozsahu nevyhnutnom podľa názoru predsedu v osobitných prípadoch, kedy by zverejnenie mohlo byť na ujmu spravodlivosti, ako aj z vlastného podnetu alebo na základe žiadosti niektorej zo strán alebo ktorejkoľvek dotknutej osoby, nerozhodne inak, treba predpokladať, že stranou predložené dokumenty (v tomto prípade žiadosť Slovenskej republiky adresovaná Európskemu súdu pre ľudské práva o preskúmanie rozsudku Veľkou komorou vo veci Kormoš v. Slovenská republika, a to v celom znení a vrátane všetkých príloh) sú verejnosti prístupné. Zároveň z obsahu súdneho spisu nevyplyva, že by žalovaný žiadal (hoci aj v priebehu konania) o utajenie príslušných dokumentov. Na základe uvedeného kasačný súd konštatuje, že povinná osoba nemôže odmietnuť poskytnutie informácie s odvolaním sa na ochranu zachovania autority a nestrannosti súdnej moci tretieho subjektu (Európsky súd pre ľudské práva), pokiaľ pravidlá, podľa ktorých sa tento subjekt riadi, umožňujú sprístupňovanie dokumentov verejnosti.

63. K žiadosti žalovaného obsiahnutej vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti o nariadenie pojednávania, najvyšší súd uvádza, že o kasačnej sťažnosti sa spravidla rozhoduje bez pojednávania, pričom pojednávanie je možné nariadiť, ak to súd považuje za potrebné (§ 455 SSP). Z uvedeného je zrejmé, že nariadenie pojednávania na najvyššom súde ako súde kasačnom bude skôr predstavovať výnimku ako pravidlo a bude závisieť výlučne od okolností konkrétnej prejednávanej veci a od úvahy kasačného súdu. Najvyšší súd nedospel k záveru o potrebe nariadenia pojednávania v predmetnej veci.

64. Vzhľadom na uvedené dôvody najvyšší súd využijúc pritom (aj vzhľadom na zásadu rýchlosti a hospodárnosti konania podľa § 5 ods. 7 SSP) zákonom danú možnosť zmeny rozhodnutia krajského súdu a rozsudok krajského súdu postupom podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného z 23. apríla 2013, č. 31094/2013-23-II, v spojení s prvostupňovým správny rozhodnutím z 15. marca 2013, Ev. č.: 208/2013-34-I, zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

65. V ďalšom konaní bude povinnosťou žalovaného postupovať v zmysle vyššie uvedeného (§ 469 SSP).

66. K návrhu žalobcu na prerušenie konania najvyšší súd uvádza, že súd musí v zmysle § 100 ods. 1 písm. b/ SSP konanie prerušiť, ak dôjde k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov pred Ústavným súdom Slovenskej republiky. Podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov je namieste vtedy, ak sa správny súd domnieva, že určujúca otázka pre jeho rozhodnutie vo veci je v právnom poriadku upravená ústavne nekonformným spôsobom. Súčasne by malo ísť o úpravu jednoznačnú v takom rozsahu, že sporný moment nemožno vyriešiť v rámci sudcovskej tvorby práva dotvorením neurčitej alebo neúplnej právnej úpravy jej súdnym výkladom. Najvyšší súd vzhľadom na dôvody, pre ktoré zrušil žalobcom napadnuté rozhodnutia, dospel k záveru, že rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky o žalobcom navrhovanej otázke by bolo pre súd v tomto konaní bez právneho významu a nadbytočné. Preto návrh žalobcu na prerušenie konania podľa § 25 SSP v spojení s § 162 ods. 3 Civilného sporového poriadku zamietol.

67. O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa § 467 ods. 2 SSP v spojení s § 467 ods. 1, § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi, ktorý v konaní dosiahol úspech, priznal nárok na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

68. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.